

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/36020

G.K.42

07 -01- 2021

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- 43342

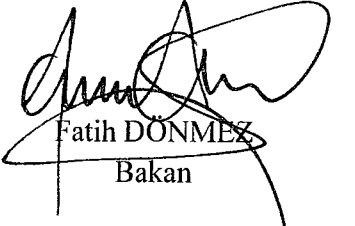
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/36020)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.11.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.736706 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ'nün tarafıma tevcih ettiği 7/36020 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7-36020 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Belge Doğrulama Kodu : UCYJCDEZ

Nasuh Akar Mah. Türkocağı Cad. No:2 06520 Çankaya-ANKARA
03122126420
03122225760

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/enerji-ebys>

Bilgi için:Nihal AVCI KAVAS
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No:(312) 212 64 20-
7711

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/36020

Sorular:

İş sağlığı ve iş güvenliği alanında sürdürülen özelleştirmeler, taşeron sistem, kuralsız çalıştırma, denetimsizlik başta olmak üzere emek karşıtı politikalar ve uygulamalar sonucu yaşanan 301 madencinin yaşamını yitirdiği Soma faciası, 16 işçinin yaşamını yitirdiği Şirvan maden faciası ve 18 madencinin yaşamını yitirdiği Ermenek faciasına rağmen iş cinayetleri ve hak gasplarının önlenmesine yönelik hiç politika geliştirilmemiş, maden işçileri değil maden patronları her türlü teşvikten yararlandırılmış, madencilik sektöründeki sömürü çarkı her geçen gün daha da derinleştirilmiştir. Sosyal devlet ilkesi gereği görevi işçiyi korumak olan devlet, işçi alacaklarının tahsilini kolaylaştıracak imkanları tanımak, meslek hastalıkları ile iş cinayetleri karşısında sorumluluk üstlenmek yerine maden şirketlerinin işçilerin haklarını gasp etmesine, ücretlerini vermeden çalıştırmasına ya da kıdemlerini vermeden işten çıkarmasına, iş cinayetleri ile anılan maden şirketlerinin aymazlıkla faaliyetlerine devam etmesine göz yumulmaktadır. Devlet, rödovanslı sahalarda çalışan işçilerin haklarını gasp ederek servet biriktiren, işledikleri suçlara rağmen hiçbir surette yargılanmayan sermayedarlara teşviklerle, hibelerle, milyarlarca liralık vergi afları ile, ruhsatlandırmada yeni yeni kolaylıklar sağlarken hakkını isteyen işçilere kolluk kuvveti ile müdahale etmektedir.

Ermenek'te bulunan Cenne ve Seba kömür işletmelerine bağlı maden işçileri 8 Eylül'de yapmış oldukları basın açıklamasında; yaşanan usulsüzlüklerin ve iş güvenliği ihlallerinin sendikanın resmi yazısıyla devletin çeşitli organlarına bildirildiğini, buna rağmen 3 yıldır Ermenek'e hiçbir müfettişin gelmediğini belirttiler. Maden patronlarının işçilere yaşattığı haksızlıklara karşı devletin maden ocaklarına yüzünü dönmelerini ve buralara müdahale etmesini talep etmişlerdi.

Maaşlarının, tazminatlarının ödenmesini, işten atılan arkadaşlarının geri alınmasını ve iş sağlığı ve güvenliği koşullarını sağlayan bir sistem kurulmasını isteyen 8 yıldır tazminatları ödenmeyen Uyar Madencilik işçileri ile 13 aydır ücretleri ödenmeyen Ermenekli maden işçileri tüm hukuki hak arama yollarının etkisiz kalması sonucu seslerini duyurmak amacıyla 12 Ekim 2020 tarihinde Ankara'ya bir yürüyüş gerçekleştirme kararı almışlardır.

Covid-19'un yoğun olarak yaşandığı zamanlarda işçilere yönelik koruyucu hiçbir önlem alınmadan zorla çalıştırıldığı unutulup Manisa Valiliği, ardından Karaman ve Konya Valilikleri keyfi, hukuksuz bir yasaklamayı gündeme almışlardır. Valiliklerin keyfi, hukuksuz bir uygulama ile kent genelinde korona virüs nedeniyle her türlü eylem ve etkinliği 15 gün süreyle yasaklamaları üzerine Bağımsız Maden İşçiler Sendikası'na yasaklama kararına dair yapılan yazılı açıklamada; tüm hukuki hak arama yollarının etkisiz ve sonuçsuz kaldığı kaydedilmiş, 12 Ekim'de Soma'dan Ankara'ya seçilmiş 60 kişinin ikişer metre mesafe ile 301 kilometreyi kat ederek, 20 gün içinde Ankara'da Enerji Bakanlığı önünde olacağı ifade edilmiştir.

Maden işçileri yıllardır hiç bir etkin kamusal koruma uygulanmaz, idari ve hukuki başvurularından sonuç alamazken valiliğin işçilerin hak aramasını engelleyen bu kararı maden işçilerinin değil ancak maden patronlarının kamu kurumlarınca korunduğu iddiasını güçlendirmektedir.

Öte taraftan, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında rödovans sözleşmesi çerçevesinde yeraltı maden işletmeciliği yapan şirketlere ait işletmeler, ilgili bulunduğu hesap dönemleri sonu itibarıyla kıdem tazminatı yükümlülüklerini hesaplamaları ve bu yükümlülük nedeniyle cari dönemde ortaya çıkan kıdem tazminatı artışları için karşılık ayırmaları şarttır. İlgili kamu kurumu, bu karşılıkların ayrılıp ayrılmadığını her yıl denetlemekle yükümlüdür. Ancak TKİ yasal olarak sorumluluklarını görmezden gelmekte, yaşanan denetimsizliğin ve hukuksuzluğun bedeli işçilere yüklenmektedir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/36020

Bu bağlamda;

- Yüzlerce işçinin tazminatını aylardır ödemeyen şirket yetkilileri hakkında herhangi bir inceleme/soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise ne aşamada ve nasıl bir sonuca varılmıştır?
- TKİ rödovans işletmelerinin maden işçilerine köle muamelesi yapmasından dolayı sorumluluk üstlenecek midir? Tazminatlar be ödenmeyen ücretlerle ilgili şirketlere dava açılmış mıdır?
- Tazminatların ve maaşların alınması nedeniyle Uyar Madencilik ile Cenne ve Seba maden şirketlerine açılan dava sayısı kaçtır? Bu davalardan şimdiye kadar kaç tanesi sonuçlanmıştır?
- İlgili maden şirketlerine açılan davalardan sonuçlanan davalar ne şekilde sonuçlanmıştır? Açılan dava sayısı kaçtır ve bu davalar nasıl sonuçlanmıştır?
- 12 Ekim Ankara Yürüyüşü’ne işçilere, ailelerine, çocuklarına ve içlerinde 6 aylık bir bebeği dahi kolluk kuvvetlerince biber gazı sıkıldığı bilginiz dahilinde midir?
- Uyar Madencilik’in toplamda işçilere ve yaşamını yitiren işçi ailelerine ödemesi gereken maaş ve kıdem tazminatı miktarı ne kadardır?
- Ermenek’de bulunan Cenne ve Seba maden şirketlerinin toplamda işçilere ve yaşamını yitiren işçi ailelerine ödemesi gereken maaş ve kıdem tazminatı miktarı ne kadardır?
- Cumhurbaşkanı ve bakanların 13 Mayıs Soma Katliamından sonra “*Uyar Madencilikte çalışırken işsiz kalan işçilerin mağduriyeti giderilecek, işçilerin alacağı tazminatlar bir yasa çıkarılarak işsizlik fonundan ödenecek*” denilerek verilen sözlerin yerine getirilmesi için şimdiye kadar ne gibi bir çalışma yapılmıştır?
- Türkiye’de kıdem tazminatını alamayan, işten atılan bütün işçilerin alacakları için çözüm üretmek, mağdur edilmiş tüm maden işçilerinin tazminat ödemelerinin ayırım yapılmadan kanunların uygulanarak ödenmesine yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- Maden ocaklarında iş cinayetlerinin, tola işçi katliamlarının, ölümcül meslek hastalıklarının ve kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, örgütlenmenin, sendikalaşmanın, grev hakkının önündeki fiili engellerin kaldırılması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

Cevaplar:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu’nun (TKİ) firmalarla imzaladığı rödovans sözleşmelerinin niteliği hasılat kirası niteliğinde bir sözleşme olması ve alt işveren asıl işveren ilişkisi bulunmaması nedeniyle TKİ rödovans sözleşmesi ile işletilen ocaklarında çalışan işçilerin kıdem tazminatlarından hukuken sorumlu değildir. Bu ocaklarda çalışan işçilerin TKİ aleyhine açmış olduğu kıdem tazminatı talepli davalar mahkemelerce reddedilmiş ve Yargıtay onayından geçerek kesinleşmiştir.

Uyar Madencilik Firması ile TKİ arasında imzalanan sözleşme rödovans sözleşmesi niteliğindedir. Bilindiği üzere Maden Kanunu’nun Ek 7’nci maddesinin 3’üncü fıkrası gereği ruhsat sahibi, asıl işveren olmadığı için rödovansçının işçilerinin ücret, ikramiye, yıllık ücretli izin vs. gibi iş kanunlarında düzenlenen işçilik haklarından sorumlu değildir. Yine ruhsat sahibinin rödovansla işletilen maden sahalarında işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili herhangi bir idari, mali ve hukuki sorumluluğu bulunmamaktadır.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/36020

Ermenek'te bulunan Cenne ve Seba maden işletmelerinin çalıştığı bölgede TKİ uhdesinde ruhsat sahası bulunmamakta olup, söz konusu işletmeler ile herhangi bir iş ilişkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle işçi çıkartılmasından dolayı soruşturma yetkisi Bakanlığımızda değildir. Soru önergesinde belirtilen kıdem tazminatları, ücret ödemeleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı görev ve yetkileri kapsamında olup söz konusu hususlar ile ilgili olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan görüş alınması uygun olacaktır.